

Veiligheidsplan incl. pestprotocol

2016 – 2018

basisschool 'de Klimtoren'

**Kerkstraat 87
6996 AG Drempt
0313 473004**

**info@deklimtorendrempt.nl
www.deklimtorendrempt.nl**

basisschool 'de Klimtoren'

Inhoud

1. De veilige school
2. De visie van waaruit we werken
3. Wat er in de praktijk gebeurt
4. Pestgedrag
5. Signalen van pesterijen
6. Regels voor school en ouders
7. Aanpak in vier stappen
8. Consequenties
9. Handreikingen voor kinderen
10. Handreikingen voor ouders

1. De veilige school

In een veilige school kunnen alle betrokkenen optimaal functioneren. De school moet een plek zijn waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich thuis voelen en veilig weten. Alle betrokkenen moeten op een respectvolle, prettige manier met elkaar omgaan.

Om dat te realiseren zijn de volgende punten van belang:

- Het pedagogisch klimaat heeft de permanente aandacht van de teamleden
- De teamleden zijn zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij vervullen ten opzichte van de leerlingen
- De inrichting van het gebouw is overzichtelijk en transparant

Het is onze voortdurende zorg dat kinderen zich welkom en gehoord voelen, dat ouders de school makkelijk binnenlopen om iets te overleggen of het gesprek aan te gaan en dat de personeelsleden met plezier hun werk doen.

Om dat te bereiken zijn diverse afspraken gemaakt die hieronder worden toegelicht.

2. De visie van waaruit wij werken

Wij willen dat de kinderen op onze school goed onderwijs krijgen dat past bij hun talenten en hun aanleg. We erkennen dat ieder mens kwaliteiten heeft. We gaan ervan uit dat mensen die met elkaar werken, leren van elkaar. Dus kinderen van leerkrachten en omgekeerd, maar ook leerkrachten onderling en kinderen onderling. Leerkrachten hebben in het onderwijsproces hoge verwachtingen van de leerlingen en stellen hoge eisen. Daarbij houden de leerkrachten rekening met de verschillen. Kenmerkend bij het ten uitvoer brengen van de visie zijn de volgende uitgangspunten (deze zijn ook terug te vinden in de schoolgids):

- Veilig, geborgen en ruimte

We scheppen samen met de leerlingen een veilige sfeer waarin iedereen zich geborgen voelt. Daarnaast zien wij het als onze taak om voor de kinderen een omgeving te creëren die hen ruimte biedt om zich op de toekomst voor te bereiden.

- Betrokken, inspirerend en ondernemend

Wij zijn betrokken bij onze leerlingen vanuit verbondenheid met elkaar. We stimuleren de leerlingen hun talenten in te zetten en daar actief mee om te gaan.

- Verantwoordelijk, waardenvol en zelfstandig

We leren de leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor hun doen en laten en daarbij de algemene waarden na te streven, zodat ze kunnen uitgroeien tot zelfstandige burgers in de samenleving die in staat zijn adequaat handelen.

Het realiseren van bovenstaande uitgangspunten kan alleen bij een goed pedagogisch klimaat. Duidelijkheid is een vereiste, waarbij het uitgangspunt is dat we respect hebben voor elkaar, voor onze omgeving en voor onszelf.

De doelstellingen van ons onderwijs op dit vlak zijn:

- ✚ De kinderen ontwikkelen in toenemende mate moreel besef in het perspectief van menswording
- ✚ De kinderen ontwikkelen concrete handelingsperspectieven in situaties waarin de belangrijke waarden niet worden nageleefd.

Het ontwikkelen van moreel besef staat centraal. Bij morele vorming kan onderscheid gemaakt worden tussen primaire en secundaire vorming. Primaire vorming vindt voornamelijk thuis plaats. Kinderen leren de belangrijkste waarden en normen van hun cultuur thuis kennen. Ze moeten een referentiekader opbouwen om van daaruit in een latere fase tot eigen morele keuzes te komen. Vanaf het moment dat kinderen in aanraking komen met anderen dan in het gezin, o.a. dus school, treedt de secundaire vorming in. Bij deze secundaire vorming spelen wij als school een belangrijke rol.

Het naleven van de algemene waarden die we als samenleving belangrijk vinden, maakt dat we goed met elkaar kunnen functioneren: samen leren, samen spelen en samen leven. Begrippen als tolerantie, solidariteit, vrijheid, fatsoen, zelfbeheersing, betrouwbaarheid en rechtvaardigheid krijgen daarbij een plaats in ons onderwijs.

Genoemde waarden dienen als uitgangspunt voor de normen die we stellen en het is belangrijk om elkaar geregeld de volgende vragen te stellen:

- Welk gedrag willen we van en met elkaar
- Hoe zorgen we dat gemaakte afspraken worden nagekomen
- Hoe beoordelen we bepaalde situaties
- Wat is grensoverschrijdend gedrag
- Wat doen we bij grensoverschrijdend gedrag

Een school is een samenleving in het klein en fungeert als een oefenplaats voor het volwassen leven. We hebben de kans om een wezenlijk bijdrage te leveren aan datgene waar de maatschappij behoefte aan heeft: goed burgerschap en sociale cohesie. Zonder wederzijds respect gaat dat niet. Een respectvolle houding vraagt begrip en begrip vraagt kennis. En daar is ons onderwijs onder meer op gericht.

Burgerschap en sociale integratie zijn geen aparte vormingsgebieden, maar komen in meerdere leergebieden aan de orde. Een van de pijlers is het gesprek. In het gesprek gaat het om meningsvorming, vrije meningsuiting en uitwisselen van meningen. Het gesprek draagt bij aan democratische burgerschapsvorming. Daarnaast gebruiken we vele spelvormen waarin dilemma's in relatie tot waarden worden beleefd en weer onderwerp zijn voor het gesprek. Groep 8 doet mee aan het gemeentelijk debattoernooi.

3. Wat er in de praktijk gebeurt

De beschreven visie wordt vertaald naar de dagelijkse praktijk door middel van afspraken en regels, werkvormen en gebruik van methodes. Reflectie daarop en evaluatie daarvan is van belang, zodat het onderwerp steeds op de agenda blijft.

Regels

De regels dienen als uitgangspunt voor het denken en handelen. Een positieve formulering van de regels vinden we belangrijk.

De vier basisregels in de school zijn:

- Je doet het hartstikke goed, als je je best doet
- Groot en klein, het is leuk dat we allemaal anders zijn
- Als je het moeilijk vindt vraag je het maar, hier in de klas helpen we elkaar
- In de klas is het fijn, omdat we met z'n allen zijn

De klassenregels

Onderstaande klassenregels hebben we in de hele school. De leerkracht kan in overleg met de kinderen een nieuwe regel bedenken of een regel aanpassen.

- We zorgen dat jassen en tassen netjes hangen en staan
- We steken de vinger op als we iets willen zeggen
- We zijn zuinig op de spullen in de klas en ook op die van een ander
- We lopen rustig in de klas en in de gang
- We zijn stil als de juf/meester of een ander praat
- We werken rustig en met een fluisterstem, ook op het leerplein
- We ruimen snel op en helpen elkaar hierbij
- We blijven zitten tijdens het eten en drinken
- We mogen zelf naar het toilet, behalve tijdens de instructie
- We zorgen samen dat het leerplein opgeruimd blijft

De buitenregels

En verder is een aantal buitenregels geformuleerd:

- We lopen vanaf het hek naast de fiets en zetten de fiets op de goede plek
- Groep 1-2-3-4 gebruikt de zijdeur, groep 5-6-7-8 de voordeur
- Wie er vóór schooltijd voor kiest om naar binnen te komen, blijft binnen
- We laten skateboards e.d. buiten staan tegen de muur bij de deur waar je naar binnen gaat
- We voetballen alleen op het veld. Als de bal over het hek gaat, vraag je aan de juf/meester of je hem mag ophalen. Bij overtreding van deze regel moet de bal worden ingeleverd.
We voetballen niet voor schooltijd, omdat er dan kinderen en ouders over het plein lopen
- Alle kinderen zijn in het pauzekwartier buiten. We gaan niet tussendoor naar binnen
- We stoppen als er 'stop, hou op!' wordt gezegd.
- Je kunt de hulp invoeren van de juf of meester die buiten loopt.
- We zorgen er samen voor dat iedereen fijn kan spelen

Het instellen van de regels heeft een preventief effect, waarbij handhaving belangrijk is. De leerkrachten komen met de kinderen regelmatig terug op de regels.

Methodes

We hanteren bij de lessen levensbeschouwelijke vorming de methode 'Heb 't Lef' en sinds begin schooljaar 2015-2016 gebruiken we de methode 'KWINK' als begeleiding bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. (zie www.kwintessens.nl). Deze methode geeft handreikingen om te kunnen werken en praten over waarden als respect, verdraagzaamheid, empathie en hoe we daar in relatie met elkaar naar handelen.

In de klas zijn het de gesprekken, waarin het sociale, emotionele en levensbeschouwelijke een plaats krijgt, maar ook via toneelstukjes, tekeningen en andere werkvormen komt het aan de orde.

Daarnaast gebruiken we het boek 'Wij zijn een groep' ter aanvulling. Dat wordt voornamelijk ingezet bij incidentele gebeurtenissen.

Met de hele school hebben we eenmaal per maand de maandopening.

Eén groep verzorgt samen met de leerkracht deze bijeenkomst van een half uur aan het begin van de ochtend. De ouders van betreffende groep zijn daarbij ook aanwezig.

Het onderwerp van de maandopening heeft meestal een sociaal-emotionele inhoud. Zoals bijvoorbeeld vriendschap, verschillen, samenwerken, jaloers zijn, enz. Een van de regels, die op dat moment relevant is, wordt daarbij onder de aandacht gebracht.

Kinderen of de leerkracht lezen een verhaal of een gedicht voor, spelen een toneelstukje of vertellen over werk dat ze in de klas hebben gemaakt ter voorbereiding op de maandopening. Alle groepen hebben een liedje over het onderwerp geoefend en die zingen we samen. Ook zingen we voor de jarigen van de maand.

Dit gezamenlijke moment aan het begin van de maand zorgt voor binding en onderling respect en begrip.

4. Pestgedrag

Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus aan willen pakken.

Pesten is voor kinderen een manier zich veilig te stellen voor eventuele gevaren van buitenaf. Door anderen kleiner te maken, zijn zij geen bedreiging meer. Het kind houdt de controle over zijn omgeving. Dit kan heel subtiel of plagerig gebeuren.

Het pestgedrag mag niet worden goedgekeurd. Sturend ingrijpen is een must, om de emotionele gezondheid en veiligheid van het slachtoffer niet verder te beschadigen.

Straffen heeft echter geen zin, het stoppen met pesten moet uit hemzelf komen, door ook voor de pester een veilig klimaat te creëren. Dit protocol wil daar een bijdrage aan leveren met de volgende doelen:

- Alle kinderen hebben recht op een veilige leef- en leeromgeving in hun basisschoolperiode, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken en met regelmaat te herhalen kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

De voorwaarden zijn:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. De start daarvan ligt in de eerste schoolweek, preventieniveau 1.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie bij 7. Consequenties.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- De leerkrachten registreren de aanpak in Parnassys, zodat naderhand de stappen die gezet zijn, te herleiden zijn.

5. Signalen van pesterijen

Soms is het niet altijd duidelijk wat er aan de hand is, soms zijn het eerst plagerijen. Maar signalen die er op duiden dat het pestgedrag zou kunnen zijn:

- Er wordt voortdurend een bijnaam gebruikt, niet de eigen naam.
- Er worden zogenaamde leuke opmerkingen gemaakt over een klasgenoot.
- Een klasgenoot krijgt voortdurend de schuld.
- Er worden briefjes doorgegeven over het kind.
- Er wordt beledigd, gescholden of geschreeuwd.
- Er worden opmerkingen gemaakt over kleding.
- Een kind wordt geïsoleerd.
- Een kind wordt buiten school opgewacht, geslagen of geschopt.
- Er worden spullen afgepakt.
- Er worden beledigingen geuit via sociale media.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de fatsoensnorm overschrijden.

6. De regels voor school en ouders

a. Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

‘Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.’

b. Een tweede regel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

c. Samenwerken zonder bemoeienissen is belangrijk.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Om kinderen te helpen met wat we bedoelen met pestgedrag worden de volgende richtlijnen gedurende het jaar besproken:

- ✚ Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig vindt.
- ✚ Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil, dat geldt ook voor zijn spullen.
- ✚ We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
- ✚ Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.
- ✚ Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
- ✚ Vertel de meester of de juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
- ✚ Word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
- ✚ Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
- ✚ We luisteren naar elkaar.
- ✚ We beoordelen iemand niet op het uiterlijk.
- ✚ Nieuwe kinderen laten we voelen dat ze welkom zijn op school.
- ✚ Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.
- ✚ Als een ruzie is opgelost, moeten we kunnen vergeven en vergeten.

7. Aanpak van de ruzies en pestgedrag in 4 stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

- STAP 1** Er eerst zelf (en samen) uit te komen.
- STAP 2** Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
- STAP 3** De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Indien wenselijk wordt de groep erbij betrokken. Bij herhaling van de ruzies of als de ruzies overgaan in pestgedrag tussen dezelfde leerlingen volgt overleg met de IB-er . (zie bij 7. Consequenties).

STAP 4

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij 7. Consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester gedeeld met de andere leerkrachten zodat iedereen het juiste toezicht kan bieden. Bij herhaaldelijke melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

De stappen worden in een Parnassys vastgelegd.

8. Consequenties

Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten dan stelt hij/zij een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Als de leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest of de gepeste leerling of een medeleerling komt het melden en stap 1 t/m 4 zijn doorlopen dan volgt straf. Deze is opgebouwd in drie fases, afhankelijk hoe lang de pester geen verbetering toont in het gedrag:

Fase 1

- Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld zoals de orthopedagoog, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 2

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, als binnen de school die mogelijkheid aanwezig is. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 3

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.
- Het protocol 'schorsen en verwijderen' van IJsselgraaf treedt in werking

9. Handreiking voor de begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Compliment geven als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Handreiking voor de begeleiding van de pester

- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel:
 - straffen als het kind wel pest
 - belonen met complimenten als kind zich aan de regels houdt
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.

- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, gebrek aan zelfvertrouwen?).
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

10. Handreikingen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en complimenten kan het zelfrespect vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef daarin zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.